

Κατάσχεση

Η δήμευση των προϊόντων εγκληματικών πράξεων θεωρείται ανέκαθεν στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως ένα από τα αποτελεσματικότερα εργαλεία για την καταστολή του οργανωμένου εγκλήματος. Η δήμευση πλήττει τον κύριο λόγο υπάρξεως των εγκληματικών οργανώσεων: τη μεγιστοποίηση του κέρδους με αθέμιτους τρόπους. Η δήμευση προϋποθέτει τελεσίδικη δικαστική απόφαση για οριστική αποστέρηση της κυριότητας.

Η δήμευση σε διεθνές επίπεδο

Σε διεθνές επίπεδο, υπάρχουν πολλές νομικές πράξεις που διευκολύνουν τη δήμευση των προϊόντων εγκλήματος. Σημαντικό σταθμό για τη διευκόλυνση της δήμευσης των προϊόντων εγκληματικών πράξεων απετέλεσε η [Σύμβαση του Στρασβούργου του 1990](#), η οποία έχει επικυρωθεί και από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ. Σκοπός της Σύμβασης είναι η προώθηση της διεθνούς συνεργασίας για τον εντοπισμό, την ανίχνευση, τη δέσμευση και τη δήμευση των προϊόντων εγκληματικών πράξεων. Η Σύμβαση συμπληρώθηκε και επικαιροποιήθηκε με τη [δεύτερη Σύμβαση του Στρασβούργου](#).

Η δήμευση στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διακήρυσσε ανέκαθεν τη σημασία της δήμευσης των προϊόντων εγκλήματος. Για να εξασφαλιστεί κοινή προσέγγιση όσον αφορά τη δήμευση στο εσωτερικό της ΕΕ, εκδόθηκαν τα προηγούμενα χρόνια διάφορες νομοθετικές πράξεις της ΕΕ. Η ΕΕ εστιάζει πλέον την προσοχή της στην αποτελεσματική εφαρμογή των πράξεων αυτών σε εθνικό επίπεδο.

- Η [απόφαση-πλαίσιο για τη δέσμευση και τη δήμευση των προϊόντων εγκλήματος](#) εκδόθηκε το 2001. Σκοπός της ήταν να εξασφαλίσει μια στοιχειώδη κοινή προσέγγιση των κρατών μελών όσον αφορά τα ποινικά αδικήματα για τα οποία πρέπει να προβλέπεται δήμευση. Ο γενικός κανόνας είναι ότι η εθνική νομοθεσία πρέπει να δίνει τη δυνατότητα να διαταχθεί η δήμευση των προϊόντων εγκλημάτων που τιμωρούνται με στερητική της ελευθερίας ποινή μέγιστης διάρκειας άνω του έτους. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να θεσπίσουν σύστημα δήμευσης αντίστοιχης αξίας. Όλες οι αιτήσεις που υποβάλλουν άλλα κράτη μέλη πρέπει να αντιμετωπίζονται με τον ίδιο βαθμό προτεραιότητας που ισχύει για τα μέτρα αυτά σε αμιγώς εγχώριες διαδικασίες.
- Η [απόφαση-πλαίσιο για τη δήμευση](#) του 2005 έχει ως στόχο να εξασφαλίσει μεγαλύτερο βαθμό προσέγγισης των νομοθεσιών των κρατών μελών που διέπουν τη δήμευση των προϊόντων εγκλήματος.
- Η [απόφαση-πλαίσιο για την αμοιβαία αναγνώριση των διαταγών δήμευσης](#) καθορίζει τους κανόνες σύμφωνα με τους οποίους οι δικαστικές αρχές κράτους μέλους αναγνωρίζουν και εκτελούν στο έδαφος του διαταγή δήμευσης που έχει εκδοθεί από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές άλλου κράτους μέλους. Το χρηματικό ποσό που εισπράττεται από την εκτέλεση της απόφασης δήμευσης διατίθεται κατ' ισομοιρία στο κράτος έκδοσης και στο κράτος εκτέλεσης.
- Της διαταγής δήμευσης προηγείται συχνά η δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων. Για να μπορούν οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να δεσμεύουν περιουσιακά στοιχεία μετά από αίτημα των δικαστικών αρχών άλλου κράτους μέλους, εκδόθηκε το 2003 η [απόφαση-πλαίσιο για τη δέσμευση περιουσιακών ή αποδεικτικών στοιχείων](#) (βλ. και την ενότητα για τη [δέσμευση περιουσιακών και αποδεικτικών στοιχείων](#)).
- Για να καταστεί αποτελεσματική η πρακτική συνεργασία μεταξύ των δικαστικών αρχών, η [απόφαση του Συμβουλίου για τις υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων](#) βασίζεται στην άτυπη συνεργασία μεταξύ των σημείων επαφής των κρατών μελών που ασχολούνται με τον εντοπισμό, την ανίχνευση και την ανάκτηση προϊόντων εγκλήματος στο πλαίσιο του [δικτύου CARIN](#). Η απόφαση επιτάσσει στα κράτη μέλη να συγκροτήσουν ή να ορίσουν «υπηρεσίες ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων», οι οποίες έχουν ως μέλημα να διευκολύνουν την αποτελεσματική συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων.
- Το 2014 εκδόθηκε [οδηγία](#) προκειμένου να διευκολυνθούν τα κράτη της ΕΕ στη δήμευση περιουσιακών στοιχείων που προέρχονται από σοβαρές μορφές εγκληματικότητας και οργανωμένη εγκληματικότητα. Στόχος της οδηγίας είναι η απλούστευση των υφιστάμενων κανόνων και η κάλυψη σημαντικών κενών τα οποία εκμεταλλεύονται οι ομάδες οργανωμένου εγκλήματος. Η οδηγία θα βελτιώσει την ικανότητα των κρατών της ΕΕ να δημεύουν περιουσιακά στοιχεία τα οποία μεταβιβάστηκαν σε τρίτους, θα διευκολύνει τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων εγκληματικής προέλευσης, ακόμη και

όταν ο ύποπτος έχει διαφύγει, και θα διασφαλίσει τη δυνατότητα των αρμόδιων αρχών να δεσμεύουν προσωρινώς περιουσιακά στοιχεία, τα οποία κινδυνεύουν να εξαφανισθούν εάν δεν ληφθούν μέτρα.

Για τη διαχείριση αυτής της ιστοσελίδας υπεύθυνη είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην παρούσα σελίδα δεν απηχούν κατ' ανάγκη την επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Παρακαλείσθε να συμβουλευθείτε την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου σχετικά με το καθεστώς πνευματικής ιδιοκτησίας που διέπει τις σελίδες των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.

Τελευταία επικαιροποίηση: 22/01/2019